

La cadira buida

Diu el filòsof Xavier Antich en un dels articles reproduïts a *La voluntat de comprendre* (Arcàdia, 2016) que «la cadira és, entre els objectes domèstics, el que més aviat queda humanitzat». A cada casa, per exemple, quan s'ha de seure a taula tothom té el seu lloc i, per tant, la seva cadira. Les cadires s'adapten al nostre cos i n'evocuen la forma. És fàcil, doncs, humanitzar-les. Recordo que a les golfes de casa hi havia (potser encara hi són) un parell d'antigues cadires de fusta que alguna padrina o repadrina havia fet servir per anar a missa: si els aixecaves el cul, feien la mateixa funció que la part de darrere d'un banc d'església, amb una barra encoixinada a la part de baix, per posar-hi els genolls. La cadira és un moble singular. Així com el banc convida a l'experiència col·lectiva o, si més no, compartida, la cadira pot suggerir recolliment i solitud. Tot i així, aquesta és una impressió falsa, perquè difícilment trobarem mai una cadira sola, ni tan sols allà on només viu una persona.

Els artistes han omplert de força simbòlica aquest moble tan proper, o n'han aprofitat la força que ja té, i per això l'art universal és ple de cadires buides. En el seu afany de donar nou sentit a objectes quotidians, Antoni Tàpies va utilitzar cadires en diver-

ses obres i de diverses formes, començant per la que forma part de l'escultura *Núvol i cadira*, feta de fil·ferro, que corona la seva fundació. Tots tenim presents les dues cadires de boga que Van Gogh va pintar a *L'habitació*, a banda i banda de la taula i al costat del llit. O la sinistra cadira elèctrica reproduïda per Andy Warhol. O les modernes cadires del pavelló Mies van der Rohe. A Cracòvia, al districte de Podgórze, que l'any 1941 es va convertir en el gueto on van congregar els jueus abans de deportar-los a Auschwitz, hi ha una instal·lació que posa la pell de gallina. És a la plaça dels Herois del Gueto, un espai immens on, des de l'any 2005, s'hi pot veure un conjunt de cadires de bronze, afilerades i encarades totes en la mateixa direcció. La dimensió d'aquestes cadires, una mica més grans que les normals, no conviden pas el visitant a seure-hi: són cadires buides.

Torno a Xavier Antich: "Una cadira buida (...) és la més poderosa metàfora de l'hospitalitat: sempre espera algú." Tanmateix, en determinades ocasions, la cadira buida em sembla més aviat un símbol de l'absència d'aquell que l'ocupava i que ja no hi és. I ara penso en els dinars de Nadal d'aquelles famílies que han perdut algú i que aquest dia (potser el primer Nadal sense aquell ésser estimat) n'evocaran el record i, d'alguna manera, el faran present malgrat que sigui al davant de la cadira buida que ningú, encara, haurà gosat ocupar.

